

«Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини на сторінках періодичних видань у 2021 році» (рекомендаційний список літератури)

1. **Англійська допомагає долати кордони** : [про Восьму щорічну олімпіаду для школярів, організовану Оксаною Заболотною, професоркою кафедри іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини] // Уманська зоря. – 2021. – № 21. – С. 4.

АНГЛІЙСЬКА ДОПОМАГАЄ ДОЛАТИ КОРДОНИ

У 2021 році Восьма щорічна олімпіада для школярів відбудеться 20 травня у онлайн-форматі. Цього року семикласники з шести міст одночасно приступлять до виконання завдань олімпіади і робитимуть їх синхронно.

У мовних змаганнях братимуть участь школярі з таких міст: Умань (Україна), Гнезно (Польща), Брно (Чеська Республіка), Сібію (Румунія). Координатором олімпіади є Радослав Собков'як, директор школи №3 імені Святого Войцеха (місто Гнезно), член Гнезненської повітової ради. Науково-методичний і організаційний супровід олімпіади надає Оксана Заболотна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Уманського державного педагогічного

Делегация з Гнезно під головуванням Радослава Собков'яка на ході в честь 400-річчя Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, президент Української асоціації дослідників освіти. Захід проходить під почесним патронатом мера міста Гнезно, почесного консула Чеської Республіки в місті Познань, Української асоціації дослідників освіти, Маршалка Великопольського Воеводства.

(Джерело: Українська асоціація дослідників освіти)

2. **В Умані створюють унікальний сайт** : [Факультет соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини отримав фінансування на реалізацію проекту "Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта] // Уманська зоря. – 2021. – № 36. – С. 5.

В УМАНІ СТВОРЮЮТЬ УНІКАЛЬНИЙ САЙТ

Факультет соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини отримав фінансування від Українського культурного фонду на реалізацію проекту «Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта». У результаті реалізації проекту буде створено сайт з 3D-маршрутами Черкаською областю для молоді та людей з інвалідністю, враховуючи їх захворювання. Команда проекту вже розробила

4 маршрути, які включають 37 історичних, культурних, туристичних об'єкти: Тур 1. м. Умань, Тур 2. Монастирище – Жашків – Звенигородка – Тальне, Тур 3. Корсунь-Шевченківський – Канів, Тур 4. Чигирин. В Турі по місту Умань будуть оцифровані Національний дендрологічний парк «Софіївка», фентезі-парк «Нова Софіївка», комплекс фонтанів «Перлина кохання», лазерне шоу, музей кораблів, таємничі підземелля Василянського монастиря, могила рабів Нахмана. Організатори планують створити новий сайт вже в жовтні. Інклюзивно-соціальна 3D-карта – це культурно-туристичний маршрут онлайн, який включатиме демонстрацію культурної спадщини Черкащини, презентуватиме локальне культурне різноманіття регіону: музеї, церкви, парки, заповідники, місця сили тощо. Проект реалізується в рамках партнерської програми «Культура. Туризм. Регіони» за підтримки Українського культурного фонду та Державного агентства розвитку туризму.

3. **Вакантні посади** : [Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини оголошує конкурс на заміщення вакантних посад.] // Уманська зоря. – 2021. – № 23. – С. 6.

ВАКАНТНІ ПОСАДИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

завідувача кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі; завідувача кафедри біології та методики її навчання; завідувача кафедри хімії, екології та методики їх навчання; завідувача кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності; завідувача кафедри соціальних та правових дисциплін; завідувача кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки; завідувача кафедри економіки та соціально-поведінкових наук; доцента кафедри

фахових методик та інноваційних технологій – 3 ст.; доцента кафедри виховних технологій та педагогічної творчості – 1 ст.; доцента кафедри теорії і методики фізичного виховання – 1 ст.; доцента кафедри спортивних дисциплін – 1 ст.; доцента кафедри медико-біологічних основ фізичної культури – 1 ст.; доцента кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва – 0,25 ст.; доцента кафедри образотворчого мистецтва – 1 ст.; доцента кафедри інструментального виконавства – 1 ст.; доцента кафедри хореографії та художньої культури – 1 ст.; доцента кафедри психології – 9 ст.; доцента кафедри соціальної педагогіки та соці-

альної роботи – 4 ст.; доцента кафедри педагогіки та освітнього менеджменту – 3 ст.; доцента кафедри психології та педагогіки розвитку дитини – 1 ст.; доцента кафедри спеціальної та інклюзивної освіти – 1 ст.; професора кафедри фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук – 1 ст.; доцента кафедри вищої математики та методики навчання математики – 3 ст.; доцента кафедри інформаційно-комунікаційних технологій – 1 ст.; доцента кафедри біології та методики її навчання – 4 ст.; доцента кафедри географії та методики її навчання – 1 ст. професора кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності – 1 ст.; доцента кафедри тех-

ніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності – 1 ст.; професора кафедри української літератури, українознавства та методики її навчання – 2 ст.; доцента кафедри англійської мови та методики її навчання – 7 ст.; доцента кафедри теорії та практики іноземних мов – 4 ст.; професора кафедри іноземних мов – 1 ст.; доцента кафедри іноземних мов – 6 ст.; доцента кафедри історії України – 1 ст.; професора кафедри всесвітньої історії та методик навчання – 1 ст.; доцента кафедри всесвітньої історії та методик навчання – 1 ст.; доцента кафедри соціальних і правових дисциплін – 1 ст.; доцента кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки – 2 ст.; професора кафедри

ри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом – 1 ст.; доцента кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом – 2 ст.; доцента кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи – 1 ст.;

Претенденти на заміщення даних посад можуть ознайомитися з положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у відділі кадрів університету та на офіційному вебсайті www.udru.edu.ua.

Адреса: вул. Садова 2, м.Умань, тел.: (04744) 4-02-07.

4. **Європейська бронза в Умані** : [студентка факультету фізичного виховання УДПУ імені Павла Тичини Анастасія Ковальчук стала бронзовою призеркою Чемпіонату Європи з боксу] // Уманська зоря. – 2021. – № 27. – С. 5.

ЄВРОПЕЙСЬКА БРОНЗА В УМАНІ

Студентка факультету фізичного виховання УДПУ Анастасія Ковальчук стала бронзовою призеркою Чемпіонату Європи з боксу

Чемпіонат проходив 17–24 червня в італійському місті Розетто-дель-Абруцці. В змаганнях взяли участь боксери з 41 країни. В першому бою Анастасія перемогла спортсменку з Нідерландів. В другому бою наша спортсменка впевнено перемогла боксерку з Хорватії, фіналістку Чемпіонату світу та Європи. У півфінальному бою Анастасія змагалася із місцевою спортсменкою та за підсумками змагань стала володаркою бронзової нагороди у своїй ваговій категорії.

Всього українська команда виборола 11 медалей! Дві з них – дівчата-черка-

шанки: Анастасія Ковальчук (тренер Віктор Петриченко) та Анастасія Шпанюк (тренер Андрій Мальований). Загалом українська команда посіла друге місце за кількістю нагород і третє за кількістю очок.

(Джерело: УДПУ)

5. **Золото Blackpool dance festival** : [студентка 1 курсу факультету мистецтв УДПУ імені Павла Тичини – Єлизавета Мацулевич стала переможницею престижного міжнародного фестивалю зі спортивно-бальних танців Blackpool Dance Festival 2021 в Англії, який проходив з 24 серпня по 3 вересня 2021 року. – 2021. – № 39. – С. 8.

ЗОЛОТО BLACKPOOL DANCE FESTIVAL

Студентка 1 курсу Факультету мистецтв УДПУ Єлизавета Мацулевич стала переможницею престижного міжнародного фестивалю зі спортивно-бальних танців Blackpool Dance Festival 2021 в Англії, який проходив з 24 серпня по 3 вересня 2021 року.

Blackpool Dance Festival – це найбільш престижний та відомий міжнародний фестиваль бальних танців у світі. Щороку, починаючи з 1920 року, його проводять в англійському місті Блекпул. Це 8-денний танцювальний марафон, який є найбільшим і найстарішим конкурсом з бально-спортивного танцю у світі.

Єлизавета Мацулевич та Євгенія Борушко перемогли у

латиноамериканській програмі у категорії «Under21». Ще 2 українські пари стали переможцями: Олеся Гецько та Олександр Кравчук – в латиноамериканській програмі у категорії «Professionals. Rising Star», Євгенія Піндюра та Тимур Путятя перемогли відразу у 5-ти категоріях у віковій групі «Ювенали». Ще 8 пар стали фіналістами Blackpool Dance Festival 2021.

КУБОК УНІВЕРСАДИ З ФУТБОЛУ – В УМАНІ

З 23 по 25 листопада в Харківському вищому професійному коледжі фізичної культури та спорту відбувся Кубок України з футболу серед жіночих студентських команд, в якому взяли участь шість команд закладів вищої освіти.

Збірна команда УДПУ складалась зі студенток різних факультетів, які є гравчинями ФК «Ятрань», ФК «Шахтар», ФК «Багіра», та двох випускниць – Анастасії Вороніної (ФФВ, ФК «Житлобуд-1») і Ірини Бічуй (ФСПО). Тренери команди В.Щербина, В.Пею, О.Казанюк.

У своїй підгрупі наші футболістки здобули перемоги над киянками 3:2 та львів'янками 8:1. Це дало їм право грати у фіналі. Наші дівчата у фіналі з харків'янками показали всі бійшівські якості та характер. Вже на початку гри відкрили рахунок 1:0 (Черніченко Крістіна). Через декілька хвилин

після подачі кутового, який виконала Поліна Янчук, Анастасія Вороніна головою вколотила м'яча у ворота суперниць – 2:0. Харків'янки в одній зі своїх атак відіграли один м'яч.

Кращою гравчиною турніру стала Поліна Янчук (ФК «Шахтар»), яка є кращим бомбардиром 1 ліги. Вона працювала у нападі, постійно була націлена на ворота суперника. Під кінець першої половини зустрічі Поліні вдалось взяти ворота суперниць. Із-за меж штрафного майданчика вона поцілила низом в дальній кут – 3:1. У підсумку 3:2 на користь нашої збірної команди, яка і стала володарем Кубка України 2021 року з футболу серед студентських жіночих команд. Цей Кубок, так як і Універсіада, яка має відбутись влітку, будуть відбірковими для участі у Європейському турнірі серед студентів. Він пройде в м.Лодзь (Польща).

Джерело: umanfootball.com.ua

6. **Кубок універсіади з футболу - в Умані** : [збірна УДПУ імені Павла Тичини стала володарем Кубка України 2021 року з футболу серед студентських жіночих команд] // Уманська зоря. – 2021. – № 49. – С. 4.

7. Миколайко, В. Шлях до успішної кар'єри : в Уманському педагогічному університеті дбають про можливість професійного зростання майбутніх випускників у європейському просторі. / Володимир Миколайко // Урядовий кур'єр. – 2021. – № 97. – С. 4

Шлях до успішної кар'єри

ОСВІТА. В Уманському педагогічному університеті дбають про можливість професійного зростання майбутніх випускників у європейському просторі

**Володимир
МИКОЛАЙКО,**
проректор з
міжнародних зв'язків та
стратегічного розвитку
УДПУ, кандидат
педагогічних наук,
для «Урядового кур'єра»

Українська молодь має широкі можливості отримати роботу у проєктах та програмах ЄС, міжнародних компаній. Це стосується і стажування в європейських інституціях. Основні принципи підбору працівників — відкритість, гнучкість, швидко адаптуватися до персоналу, прозорі критерії. Є й формальні адміністративні критерії, серед яких — високий рівень знання іноземних мов, професійна освіта, наявність історичних знань, вміння працювати в команді. Багато для майбутньої кар'єри дає навчання в Європі.

Як розповіла студентка факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Аліна Довгопола, яка оволодівала об'єктом фахом в одному з європейських вишів, там студент має свободу вибору предметів, навчання відбувається не за підручниками, а на онлайн-платформах, що значно зручніше, а стосуючись з висладачами будуються на рівних, як із колегами. На її переконання, Україні треба сміливіше заповнювати нові стандарти вищої освіти, ширше використовувати нові методики навчання.

Студент факультету іноземних мов університету Володимир Ревнюк розповів, що за чотири роки навчання в Європі він значно розвинув навички комунікації, опанував англійську мову на рівні, достатньому для спілкування на професійній темі. Він зазначив, що спілкування в інтернаціональному середовищі навчає толерантності. «Студентське життя за кордоном дає унікальний досвід, за нього варто поборотися», — переконаний Володимир.

Доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, керівник лабораторії навчання іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Алла Гембарук розповіла про нову методику навчання англійської мови, яку запроваджено вже у багатьох вітчизняних університетах, зокрема УДПУ. Інтерактивна модель навчання сприяє підвищенню якості освітнього процесу, розвитку ключових компетенцій студентів, зазначила викладачка.

Без бар'єрів у спілкуванні

Промовцями на цих зустрічах були теперішні й колишні учасники різноманітних міжнародних програм, які завдяки участі в них змогли побудувати успішну кар'єру в Україні та Європі. Серед них засновник і керівник мовної школи ISpeak Олександр Слободяник, керівниця Уманської філії Школи робототехніки та програмування ROBOCOD Лідія Задоннова, доцент, координатор міжнародного відділу Університету імені Адама Міцкевича в Познані, викладач Державної вищої професійної школи імені Яна Амоса Коменського в Лешно, випускник програми подвійного диплома — Інституту європейської культури університету імені Адама Міцкевича в Познані, учасник літніх шкіл та міжнародних проєктів Костянтин Малур, заступник голови Всеукраїнської аграрної ради, випускник програми подвійного диплома Інституту європейської культури університету імені Адама Міцкевича в Познані, учасник міжнародних програм Денис Марчук.

Стежками євроінтеграції

Ці та багато інших розповідей довелося почути під час «Днів кар'єри ЄС-2021» в Уманському державному педагогічному університеті, ініційованих Представництвом Європейського Союзу в Україні. Під час онлайн-зустрічей, спрямованих на ознайомлення молоді зі шляхами професійного зростання, студенти дізналися про освіту та кар'єри в Європі.

Протягом двох днів учасники «Днів кар'єри ЄС» обговорювали теми, в яких було розкрито актуальні й практичні питання щодо освітньої та професійної євроінтеграції. Розширити світогляд допомогли панельні дискусії «Інтернаціоналізація освіти: досвід та перспективи». «Цифрові навички — крок до успішної кар'єри. Інтеграція України до цифрового ринку ЄС», «Практичний досвід формування Softskills у майбутніх спеціалістів» та «Польськими стежками європейської інтеграції: освіта та кар'єра».

Студентська молодь, яка долучилася до перегляду цих заходів, мала нагоду дізнатися про міжнародні освітні програми і практичний досвід студентів та викладачів, які брали участь у них, почути про важливість цифрової компетенції, як її розвивати. Учасники акції дізналися, що таке softskills і навіщо потрібні надпрофесійні навички майбутнім спеціалістам, ознайомилися з досвідом студентів, які першими прославили стежками до навчання в Польщі, і як це вплинуло на їхнє подальше життя.

ка Центру раннього втручання КНП «Дитяча міська поліклініка №6» Одеської міської ради Оксана Кривоногова, директор фондуції Софт Тьюлін (Нідерланди) Ерік Бломкюк.

...І навички комунікації

«День кар'єри ЄС», який реалізує у межах проєкту «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні», відбувається щорічно у 15 містах України протягом останніх п'яти років. Під час публічних заходів представники проєкту та всі активні й зацікавлені громадяни поділилися думками, власним досвідом щодо впровадження європейських стандартів і практик в Україні, участі у програмах Європейського союзу для розвитку нових бізнесових та освітніх можливостей, обговорили тренди на ринку праці, зокрема щодо знань та навичок, які потрібні молодій людині, аби зробити успішну кар'єру.

Під час акції учасники зустрічей дізналися про поширення принципів та підходів Європейського Союзу у царині молодіжної зайнятості, навчання протягом життя, пріоритетів соціального та економічного розвитку ЄС, кращі практики взаємодії вищих навчальних закладів із роботодавцями для прогнозування потреб. Обговорювали сучасні тенденції на ринку праці й ті знання й навички, яких очікують роботодавці від майбутніх працівників. Тренінги допоможуть учасникам розвинути softskills (універсальні непрофесійні якості, які допомагають взаємодіяти між собою в команді незалежно від сфери діяльності), наприклад, навички комунікації, співпраці, самопрезентації та пошуку роботи, емоційного інтелекту тощо.

Менеджер проєкту «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні» Денис Черпаків, ректор університету імені Павла Тичини Олександр Безлюдний, заступник міністра молоді та спорту України Марина Попатенко, Уманська міська голова Ірина Плетнюкова підписували ЄС за важливу підтримку української молоді та освітніх закладів.

Уманські студенти готові випробувати себе у професійному зростанні

8. **Музика об'єднує** : [Сергій Дишлевий, студент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини взяв участь у міжнародному музичному онлайн-проекті UNIQUE & UNITED PROJECT] // Уманська зоря. – 2021. – № 21. – С. 8.

МУЗИКА ОБ'ЄДНУЄ

3000 молодих українських музикантів взяли участь в міжнародному музичному онлайн-проекті Музичних послів США UNIQUE & UNITED PROJECT. Разом з Оркестром військово-повітряних сил США в Європі вони виконали 30 унікальних версій культової мелодії Fascinating Rhythm братів Гершвіних. Умань в проєкті представив неймовірний трубач **Сергій Дишлевий**, студент Уманського педагогічного університету ім. П. Тичини, випускник музичного училища.

Оркестр ВПС США в Європі, заснований Гленном Міллером, присвятив весь минулий рік розробці онлайн проєктів для підтримки молодих виконавців в умовах Covid-19. Інноваційні програми, панельні дискусії та освітні семінари були підготовлені зусиллями професіоналів аудіо- та відеоконанд USAF Band. Протягом місяця студенти українських

музичних вишів відвідували концерт-класи USAF Band – онлайн-зустрічі з американськими майстрами джазу. Підполковник **Крістіна М. Мур Уррутія**, командир і диригент Оркестру ВПС США в Європі зазначила: «Музика об'єднує культури і зближує людей. Відносини, як і в музиці, будуються на довірі, повазі і загальній роботі заради спільної мети. Цей проєкт дозволив молодим українським музикантам встати в один ряд з культовими виконавцями композиції — **Фредом Астером**, **Еллоу Фіцджеральд** і **Тоні Беннеттом** — це величезна сміливість. Для виконання джазової музики важливо отримати найкращий досвід, знайти особисту свободу та відчуті ритм».

Довідково: композиція *Fascinating Rhythm* (Захолюючий ритм), була написана братами **Джорджем і Айрою Гершвінами**, об'єднала USAF Band і десятки молодих музикантів в роботі над нотами, на онлайн-репетиціях і в процесі підготовки прем'єри.

(Джерело: проєкт Музичних послів США)

ПАМ'ЯТАЄМО

10 жовтня минає 3 роки світлої пам'яті Педагога, доктора педагогічних наук, академіка, Заслуженого діяча науки і техніки України, завідувача кафедри дошкільної педагогіки і психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, заступника керуючого Дослідницьким відділом Американського біографічного центру

КУЗЯ Володимира Григоровича

3 роки назад наше суспільство втратило не лише відомого Вченого, але і талановиту Людину, яка своєю активною позицією сприяла ствердженню наукових істин, формуванню майбутніх педагогів.

Володимира Григоровича любили і поважали не тільки за його високий професіоналізм, феноменальну працездатність, мудрість, поміркованість, виваженість, шире і любляче серце, готовність допомогти кожному, надати пораду або підтримку.

У скорботі низько схилиємо голови перед добрим іменем Володимира Григоровича і молимося за упокій його душі.

9. **Пам'ятаємо** : [10 жовтня минає 3 роки світлої пам'яті Кузя Володимира Григоровича] // Уманська зоря. – 2021. – № 41. – С. 6.

ПОМІЧНИКИ СВЯТОГО МИКОЛАЯ З УДПУ

Упродовж місяця на факультеті початкової освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини проходила акція «Рука допомоги», яка мала на меті зібрати подарунки до дня Святого Миколая для жителів прифронтових територій на Сході України. Студенти, викладачі та співробітники факультету взяли активну участь в акції та зібрали речі, засоби гігієни, різні продукти із тривалим терміном зберігання, крупи, макарони, консерви, чай, каву, солодощі тощо. Все зібране передали до Уманської міськрайонної волонтерської громадської організації «Разом» для подальшого транспортування на передову для захисників та мешканців Мар'їнки і Красногорівки.

10. **Помічники святого Миколая з УДПУ** : [упродовж місяця на факультеті початкової освіти проводилась акція "Рука допомоги" – збір подарунків для жителів прифронтових територій на Сході України] // Уманська зоря. – 2021. – № 51. – С. 4.

11. **П'ять Черкаських вишів потрапили до рейтингу "Освіта.ua"** : [до цього рейтингу включено і Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини - 166 місце (92,201 і 145)] // Вечірні Черкаси. – 2021. – № 28. – С. 7.

П'ЯТЬ ЧЕРКАСЬКИХ ВИШІВ ПОТРАПИЛИ ДО РЕЙТИНГУ «ОСВІТА.UA»

Інформаційний освітній ресурс «Освіта.ua» склав консолідований рейтинг закладів вищої освіти України 2021 року. До цього рейтингу включено, зокрема, п'ять вишів Черкащини.

Як вихідні дані для складання консолідованого рейтингу закладів вищої освіти України використані найбільш авторитетні серед експертів та ЗМІ національні рейтинги навчальних закладів України: «Топ-200 Україна», «Бал ЗНО на контракт» та «Scopus», кожен із яких використовує критерії оцінювання ВНЗ. Отриманий узагальнений рейтинг підсумовує рейтингові місця навчальних закладів за версіями згаданих національних рейтингів.

Результати черкаських вишів такі.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького посів у консолідованому рейтингу 34 позицію («Топ-200 Україна» – 38, «Бал ЗНО на контракт» – 99, «Scopus» – 18 місце), Черкаський державний технологічний університет – 85-86 місце (відповідно 102, 139 і 160), Уманський державний педагогічний університет ім. П.Тичини – 166 місце (92, 201 і 145), Уманський національний університет садівництва – 194 (141, 201 і 140), Черкаська медична академія – 198-200 місце (201, 106 і 191).

12. Самоврядування, якого не було : [пропонуємо до вашої уваги матеріали з книги "Умань. (Не)знані історії міста"] // Уманська зоря. – 2021. – № 51. – С. 5.

Краєзнавство

САМОВРЯДУВАННЯ, ЯКОГО НЕ БУЛО

Ми вже писали про те, що у вересні 2021 року у межах Book Forum 2021 світові було презентовано книгу «Умань. (Не)знані історії міста», за редакції Ірини Мацєвко (див. УЗ № 48). Видання було здійснено у співпраці Центру міської історії (Львів) та відділу культури Уманської міської ради. Книга стала символічним завершенням роботи проекту «ReHERIT: спільна відповідальність за спільну спадщину» в Умані. Матеріали до публікації підготовлені за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Пропонуємо до вашої уваги матеріали з книги «Умань. (Не)знані історії міста».

Будівлі уманської ратуші (Торгові ряди) та міської управи (Уманського державного педагогічного університету) розташовані в історичному центрі міста. Цей простір не був сталим для Умані, й зі зростанням міста можна простежити його «рух», частиною якого була і головна адміністративна будівля. На черговому витку зміни локації міського центру (на межі ХХ–ХХ ст. або у 1930-ті рр.) міське самоврядування обживало нову будівлю. Адміністративні функції старої ратуші та будинку міської управи лишилися у минулому, але для мешканців сучасної Умані вони лишаються маркерами «старого міста».

Традиційно для міст Східної Європи у відносинах з місцевою громадою влада завжди мала перевагу. Приватне містечко у період Речі Посполитої, державне місто за часів Російської імперії, районний центр радянського періоду — це історія владних практик і контролю. Економічні, політичні інтереси влади визначали ситуацію. Чи то йшлося про заохочення єврейської міграції до міста, чи про репресії проти польської шляхти, чи милітаризацію міського життя через створення військових поселень. Та все ж у різні періоди існування Умані міське самоврядування в тому чи тому вигляді було знайоме її мешканцям.

У 1663 р. король Ян II Казимир уперше надав Умані Магдебурзьке право. Однак, крім самого запису про подію в історії міста, про це майже нічого невідомо. Навіть локація першої ратуші лишається загадкою. На початку 60-х рр. XVIII ст. для Умані було підтверджено привілей самоврядування. Доволі символічно біля будинку ратуші розташовувалося помешкання комісара, який представляв інтереси власників міста Потоцьких, тобто

був фактичним управителем міста. У період 1780–1782 рр. частину дерев'яної будівлі Гостинного двору (польською Giełda) перетворили на міську ратушу. Проект ратуші належав архітектору Тепінгеру. Надання нових функцій будівлі супроводжувалося першою, але не останньою її перебудовою. Квадратний двір-фортеця мав два поверхи на крилах та два в'їзди. Торгівля велася у кам'яних крамницях у внутрішньому дворі. Натомість тепер будівля отримала два додаткові в'їзди, а фортифікаційні елементи, що були не зайві для буремних часів Гайдамаччини, надалі виконували лише декоративну роль. У середині ХІХ ст. ратуша зазнала ще двох перебудов. Обидві були пов'язані з функціонуванням військових поселень: початком їхнього існування та відмовою від цього експерименту. Під час першої перебудови було облаштовано приміщення під адміністративний центр керування поселеннями, під час другої — перепрофілювано ці приміщення під торговельні заклади і прибрано старі вежі. Остання перебудована ратуша зазнала серйозних пошкоджень внаслідок пожежі. Оновлена будівля, що існує до сьогодні, відтворює форму прямокутника з двома бічними арочними проїздами.

Весь час ратуша співіснувала з торговими рядами — десятками крамниць, щоденне функціонування яких відображало багатокультурний ландшафт міста, тобто присутність польської, єврейської, української, вірменської та російської спільнот. Торгові ряди в ратуші були зоною економічного та інформаційного контакту між містом та селом. Сучасники з певною недовірою ставились до появи нових торговельних операцій та їхніх виконавців — маклерів, сприймаючи їх за відвертих крадіїв, які тільки і мріють позбавити довірливих містян останніх гро-

Будівля міської управи. Тепер Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. (udpu.edu.ua)

Ян Казимір II Ваза король Речі Посполитої (1648—1668) і титулярний король Швеції (до 1660). Король Польський, Великий князь Литовський, Руський і Опольський. (uk.wikipedia.org)

шей. За часів Російської імперії Умань стала центром військових поселень Київської та Подільської губерній, що означало домінування військової влади над цивільною і обмеження міського самоврядування. Весь штат ратуші складався з десяти осіб, двох із яких — ратманів, обирали окремо, від християнської та єврейської громад. Юдеї так само були представлені в Совісному суді, який проводив свої засідання в ратуші. З 1861 р. ратушу було реорганізовано в міську думу, яка і залишалась в будинку до початку ХХ ст.

Міська реформа 1870 р. розширила повноваження думи. Міський голова став важливою персоною в питаннях благоустрою міста та його мешканців. Володимир Долбін та Софроній Логвинський перебували на цій посаді на початку ХХ ст., і саме завдяки їхнім зусиллям відбувалась динамічна забудова Умані. Центр міста заповнювався модерними будинками. Проживання в цій частині міста стало питанням престижу. В цей час центр міського самоврядування змінив місце. На одній з нових вулиць — Садовій, 1912 р. з'явився прибутковий будинок. Архітектором його став одесьит Юрій Дмитренко. Новий будинок перейняв повноваження від ратуші. Уманці знали його як «міський будинок». Замовником будівлі стала міська дума. А те, що побудовано його було на кошти акціонерного товариства домовласників, можна сприймати за новий ступінь у самоорганізації місцевої громади. Нетривалий час тут пе-

Торгові ряди, тепер Уманський ринок. Фото 1990-х рр. (Уманський краєзнавчий музей)

ребувала міська управа (саме так після реформи 1870 р. називали міські думи в Російській імперії). Пізніше приміщення будинку надавали в оренду для тютюнових та посудо-лампових крамниць. Колишній будинок ратуші, позбавлений адміністративних функцій, зберігав своє господарське призначення, залишаючись центром торгівлі. У радянський період частина приміщень була передана до Управління ринків міста. Згодом тут розташовувалися Колгоспний та Центральний ринок. У 1979 р. Торгові ряди отримали статус пам'ятки національного значення, залишаючись і сьогодні важливим простором міської торгівлі.

Інша історія чекала будинок на Садовій, просторі приміщення та численні кабінети якого приваблювали радянських управлінців від моменту їхньої появи в місті. Упродовж революційних 1917–1920 рр. в будинку розташовувалися Уманський військово-революційний

комітет, гарнізонний червоноармійський клуб Карла Лібкнехта, комсомольський клуб. З 1920 по 1941 рр. тут працювали виконавчі комітети повітової, окружної, тютюнових та посудо-лампових крамниць. Колишній будинок ратуші, позбавлений адміністративних функцій, зберігав своє господарське призначення, залишаючись центром торгівлі. У радянський період частина приміщень була передана до Управління ринків міста. Згодом тут розташовувалися Колгоспний та Центральний ринок. У 1979 р. Торгові ряди отримали статус пам'ятки національного значення, залишаючись і сьогодні важливим простором міської торгівлі.

Органи міського самоврядування за радянських часів виконували декоративну роль, обмежені партійними органами, які й зосереджували реальну владу. Так склалась історія Умані, що справжнє самоврядування місто отримало лише за часів незалежності. Але ця історія вже не була пов'язана ні з приміщенням ратуші, ні з будинком на Садовій.

Джерело: Умань. (Не)знані історії міста

13. **Сенсаційні знахідки 40-го археологічного сезону:** [в селі Легедзине, неподалік Умані триває ювілейний - 40-й археологічний сезон. Студенти-історики УДПУ імені Павла Тичини – головна робоча сила на розкопках] // Уманська зоря. – 2021. – № 31. – С. 4.

СЕНСАЦІЙНІ ЗНАХІДКИ 40-ГО АРХЕОЛОГІЧНОГО СЕЗОНУ

У Державному історико-культурному заповіднику «Трипільська культура», що в селі Легедзине, неподалік Умані триває ювілейний – 40-й археологічний сезон.

Цього ж року виповнюється 20 років фінансування археологічних досліджень на найбільшому трипільському гіганті «Тальянки» коштом американського благодійного фонду «Search Foundation», віцепрезидентом якого є меценат Бертран Кост.

Чергову експедицію Інституту археології НАНУ очолює к.і.н. Олексій Корвін-Піотровський, керівники розкопок сезону 2021 - к.і.н. Дмитро Черновол та к.і.н. Едуард Овчинников, координатор на місці – директор заповідника Владислав Чабанюк. Головна робоча сила на розкопках – студенти-історики УДПУ та Черкаського національного університету.

Як повідомляє на своїй сторінці в соціальних мережах Державний історико-культурний заповідник «Трипільська культура», вже 8 червня були знайдені місця двох жител, пронумеровані науковцями як №№ 55 і 56, та згодом виявлені два неідентифіковані об'єкти за межами жител. Унікальні знахідки на об'єктах змусили археологів позаякнено змінити конфігурацію розкопу, аби дістатися нових пластів історичних поселень. Після клопіткої роботи над «неідентифікованими об'єктами» було повністю знято ґрунт і підготовлено їх до розчистки. Ці об'єкти – вимостка навпроти 55 площадки і господарська будівля на південь від площадки 56. Їх цінність полягає у тому, що за всю історію розкопок поселення «Тальянки» було знайдено лише одну подібну споруду, причому, це сталося зовсім випадково і ще в далекі радянські часи, а взагалі всі трипільські дослідження дали наші не більше 10 таких об'єктів. Сенсаційність цієї знахідки полягає у тому, що вона несе в собі більше інформації про Трипільську культуру – спільність часів кам'яної доби, що існувала від 7 до 5 тисяч років тому.

Версії науковців: що ж це було

Наприклад та, що «радянська» тальяківська господарська споруда – це вимостка на землі у вигляді корита (з буртиком) розміром 1,5 на 1,5 метри. Навколо неї було встановлено 6 зернооток. Згідно однієї з версій, така споруда могла використовуватися для колективного приготування їжі на свята чи для культурних потреб. Друга версія – в таких спорудах могли (теж колективно) розтирати суху глину до дрібнодисперсного пиллоподібного стану, потрібного при виготовленні особливо тонкостінної кераміки. Не виключено, що ці знахідки – взагалі «багатопрофільні фабрики безперервного циклу», де три-

пільці могли спочатку терти фарбу, потім глину і пшеницю. Дослідження двох нових об'єктів лише почалися, тому про офіційні версії та результати говорити ще зарано.

А поки що розкоп скрупульозно працює, збираючи крупицю до крупицю артефакти, думки, версії, переглядаючи теорії і концепції, щоб систематизувати, а потім проаналізувати весь цей величезний масив, хоч на йоту, але бути ближче до розгадки таємниці Трипільського Світу...

(Джерело: Державний історико-культурний заповідник «Трипільська культура») Фото Mykola Kulyk

СТУДЕНТИ-ВОЛОНТЕРИ НЕВТОМНІ

Студенти УНУСа (факультет економіки і підприємництва), УДПУ (історичний факультет) і пед.коледжу регулярно допомагають виплітати маскувальні сітки для наших захисників – підопіканих волонтерської організації «Разом».

14. **Студенти-волонтери невтомні :** [студенти УДПУ імені Павла Тичини (історичного факультету) і педагогічного коледжу допомагають виплітати маскувальні сітки для наших захисників.] // Уманська зоря. –2021. – № 40. – С. 4.

15. Туристичні об'єкти Черкащини промоніторили щодо доступності для людей з інвалідністю : [проект "Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта" виконується спільно з студентами факультету соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини] // Уманська зоря. – 2021. – № 40. – С. 5.

ТУРИСТИЧНІ ОБ'ЄКТИ ЧЕРКАЩИНИ ПРОМОНІТОРИЛИ ЩОДО ДОСТУПНОСТІ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНОСТЮ

Команда проекту «Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта» промоніторила туристичні маршрути об'єктами історико-культурної спадщини Черкащини щодо їхньої доступності людям з інвалідністю за різними нозологіями.

Спільно зі студентами факультету соціальної та психологічної освіти, в тому числі з інвалідністю, вихованцями Інклюзивно-ресурсного центру Уманської міської ради, Уманської організації УТОГ, Канівською організацією осіб з інвалідністю «Відродження» дослідили Чигиринщину, Тальнівщину, м. Умань, м. Канів, м. Корсунь-Шевченківський, с. Буки, с. Водяники (в кількості 175 осіб).

Розповіла менеджер з комунікації проекту **Марина Міщенко**: «Дійшли висновку, що соціо-природно-ресурсний потенціал Черкащини повинен оцінюватися не лише як ресурс для відновлення психофізіологічного стану організму людини, але й його можливості щодо фізіологічної доступності користування цими ресурсами».

«Проаналізувавши відповіді анкети учасників моніторингу «Оцінка якості доступності надання туристичних послуг та туристичних об'єктів» буде розроблено рекомендації щодо їхньої соціо-природно-ресурсної доступності для людей з інвалідністю, відповідно до кожного типу захворювань та сформовано інклюзивно-соціальні туристичні маршрути, придатні для повноцінного користування людям з інвалідністю» повідомив **Максим Скочко**, розробник маршрутів проекту.

Саме на Чигиринщині впроваджено туристичну навігацію, яка допомагає зорієнтуватися на місці. Тут першим в області, з'явився аудіогід, інформаційні пілони та смарт-таблиці з QR-кодами, відсканувавши які, можна отримати вичерпну голосову інформацію про об'єкт. Важливо, що все продубльовано і шрифтом Брайля.

«Суттєвої уваги потребують люди з інвалідністю як щодо соціально-психологічного супроводу, так і підтримки в умовах соціальної ізоляції. Разом з тим, інформаційно-цифрові технології дають можливість подолати ізоляцію, в умовах карантину необхідну як міру попередження повсюдного поширення інфекції, а з іншого – територіальні, часові, соціальні, психологічні, фінансові та інші бар'єри, чого не можна так легко досягнути у реальному житті в умовах туризму та соціокультурної діяльності поза інтернет ресурсами» — зазначила **Оксана Кравченко** керівник проекту.

Нагадаємо, проект «Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта» передбачає створення платформи, яка буде адаптована для людей з інвалідністю, та допоможе їм спланувати свій відпочинок онлайн, а також за допомогою цифрових технологій відвідати найвідоміші історико-культурні об'єкти області.

Його реалізація сприятиме підвищенню туристичної привабливості культурного потенціалу Черкащини за допомогою сучасних ІТ інструментів та використання їх як засобу соціальної інтеграції людей з інвалідністю.

Проект виконується Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини за фінансової підтримки Українського культурного фонду та Державного агентства розвитку туризму.

16. Уманські стипендіати : [студенти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини стали стипендіатами Президента України і Кабінету Міністрів України] // Уманська зоря. – 2021. – № 24. – С. 5.

УМАНСЬКІ СТИПЕНДІАТИ

Уманські студенти стали стипендіатами Президента України і Кабінету Міністрів України.

Згідно наказу №514 від 07.05.2021 р. «Про призначення академічних стипендій Президента України студентам закладів вищої освіти на II семестр 2020-2021 навчального року», академічні стипендії

Президента України призначено:

Студенткам Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: **Марії Власик** (факультет початкової освіти), **Юлії Зінченко** (факультет фізики, математики та інформатики), **Анні Ревнюк** (факультет мистецтв), та студентам Уманського національного університету садівництва: **Денису Анастасенку** **Миколі Кучерявому** та **Світлані Середі**.

Академічну стипендію Кабінету Міністрів України на II семестр 2020/2021 навчального року будуть отримувати студентка факультету фізичного виховання **Ганна Нирова** (УДПУ) та **Ігор Лисак** (Уманський НУС) (див. фото).

Ганна Нирова   Ігор Лисак

17. Уманчанку кафедри іноземних мов обрано президентом УАДО : [президентом Української асоціації дослідників освіти на період з 1 січня 2021 року до 31 грудня 2022 року обрано Заболотну Оксану Адольфівну] // Уманська зоря. – 2021. – № 2. – С. 4.

УМАНЧАНКУ КАФЕДРИ ІНОЗЕМНИХ МОВ ОБРАНО ПРЕЗИДЕНТОМ УАДО

Загальною конференцією членів УАДО, яка відбулася 28 грудня о 18.00, затверджено результати голосування за кандидатів на посаду президента і членів правління УАДО (протокол № 1 за 28 грудня 2020 р.).

Відтак, президентом Української асоціації дослідників освіти на період з 1 січня 2021 року до 31 грудня 2022 року обрано Заболотну Оксану Адольфівну, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, головного наукового співробітника Відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України, віце-президента УАДО у 2016 – 2020 рр.

Вітаємо Оксану Адольфівну та бажаємо успіхів!

18. Федір Юхимчук – батько українського люпину : [до 115 річниці від дня народження Федора Юхимчука, який працював в УДПУ імені Павла Тичини] // Уманська зоря. – 2021. – № 28. – С. 4.

ФЕДІР ЮХИМЧУК – БАТЬКО УКРАЇНСЬКОГО ЛЮПИНУ

До 115 річниці від дня народження

Федір Пилипович Юхимчук – доктор сільськогосподарських наук, професор, автор понад 200 публікацій. З 1978 по 1988 роки жив в Умані, працював в Уманському педагогічному інституті ім. П.Г.Тичини, де підготував більше 10 кандидатів та докторів наук.

Народився 9 липня 1906 року на Вінничині в сім'ї селянина-середняка. Батьки з дитинства прищепили йому любов до землі, до праці, дарували кмітливий розум. На відмінно закінчив три класи Розкошівської церковно-приходської школи (1914-1919 рр.). Закінчив ВНЗ, навчався в аспірантурі Московського Державного Університету імені М.В. Ломоносова на кафедрі фізіології рослин. Працював разом зі знаменитим вченим М.І. Вавіловим.

У 1936 році Федір Пилипович був делегатом 1-го Все-союзного з'їзду комсомолу. Восени цього ж року направлений на роботу в Новозибківську науково-дослідницьку станцію, яка була базою Все-союзної Академії с/г наук, де працював до 1952 року. Ним виведено три нових сорти люпину (квіткова рослина з високим вмістом білку). Вони районовані в Україні, Білорусі та Росії. Розроблена технологія сортова агротехніка. В 1953-1976 роках очолював

Український науково-дослідницький інститут землеробства в Києві. За 1957-1976 рр., під керівництвом та науко-

вою консультацією доктора с/г наук, професора Ф.П. Юхимчука підготовлено і захищено 34 кандидатських та 4 докторські дисертації по агрохімії, рослинництву, селекції, загального землеробства, сидерації, насінневодства та іншій тематичі. З 1978 року Федір Пилипович був на викладацькій роботі в Уманському інституті ім. П.Г. Тичини. Він проміняв квартиру в центрі Києва на кімнату в студентському гуртожитку, працював професором, зав. кафедрою методики трудового навчання, а з 1987 року – кафедрою основи с/г виробництва. В 1988 році по дорозі на роботу він помер. Діти виконали його останню волю, поховали на сільському цвинтарі, де покоїться прах його батьків і дідів.